29/05/2022

Μενδώνη: Δια της διπλωματικής οδού θα αναζητηθούν οι ημερομηνίες των συνομιλιών για τα Γλυπτά του Παρθενώνα

/ Παιδεία και Πολιτισμός

“Δια της διπλωματικής οδού θα αναζητηθούν οι ημερομηνίες” των συνομιλιών μεταξύ Ελλάδας και Ηνωμένου Βασιλείου για τα Γλυπτά του Παρθενώνα, δήλωσε η υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού, Λίνα Μενδώνη, στη συνέντευξή της στο Αθηναϊκό – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων.

Η υπουργός εξήγησε ότι η χώρα μας “είναι απολύτως προετοιμασμένη” για ένα θετικό αποτέλεσμα, ενώ αναφέρθηκε και στους λόγους που η ελληνική διεκδίκηση συγκινεί τον υπόλοιπο κόσμο. “Η διεθνής κοινότητα δικαιούται να δει το αριστουργηματικής τέχνης δημιούργημα στο σύνολό του, επανενωμένο, εδώ, στο Μουσείο της Ακρόπολης, και όχι διαμελισμένο ανάμεσα στην Αθήνα και το Λονδίνο”,

υπογράμμισε η Λ. Μενδώνη. Επίσης σχολίασε τις πρόσφατες δηλώσεις εκπροσώπων του Βρετανικού Μουσείου και επεσήμανε τους σημαντικότερους "σταθμούς" στην υπόθεση του επαναπατρισμού των Γλυπτών του Παρθενώνα, όπως η Απόφαση της Διακυβερνητικής Επιτροπής της UNESCO, τον Σεπτέμβριο του 2021, και η θεαματική μεταστροφή της βρετανικής κοινής γνώμης.

Ακολουθεί ολόκληρη η συνέντευξη της υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, Λίνας Μενδώνη, στο ΑΠΕ-ΜΠΕ και τη δημοσιογράφο Ελένη Μάρκου

Ερ. Πρόσφατα χαιρετίσατε τη συνεννόηση της Ελλάδας και του Ηνωμένου Βασιλείου να ξεκινήσουν συνομιλίες για τα Γλυπτά του Παρθενώνα, σύμφωνα και με τη Σύσταση της 23ης Συνόδου της UNESCO (ICPRCP) που αναγνωρίζει τη σημασία έναρξης διαλόγου μεταξύ των δύο πλευρών, σε επίπεδο Υπουργών Πολιτισμού, στο αμέσως προσεχές διάστημα. Τι βήματα έχουν γίνει προς αυτή την κατεύθυνση; Έχει καθοριστεί ημερομηνία, τόπος ή περιεχόμενο συνομιλιών μεταξύ ελληνικής και βρετανικής πλευράς για το θέμα; Υπάρχει κάποια διορία, έστω και ανεπίσημη, ως προς τη διάρκεια αυτών των συνομιλιών;

Απ. Στη Σύσταση, που εξέδωσε η 23η Σύνοδος της Διακυβερνητικής Επιτροπής της UNESCO για την επιστροφή των πολιτιστικών αγαθών στις χώρες προέλευσής τους, αποτυπώνεται η παρότρυνση η Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο να εντατικοποιήσουν τις προσπάθειές τους για την επίλυση της διαφοράς λαμβάνοντας υπόψη τις ιστορικές, πολιτιστικές, νομικές και ηθικές διαστάσεις του θέματος. Από τις 29 Απριλίου τ.έ. υπάρχει αλληλογραφία μεταξύ των δύο πλευρών -με πρωτοβουλία της βρετανικής πλευράς- στην οποία διατυπώνεται η πρόθεση για συνομιλίες. Πριν τη Σύνοδο της Διακυβερνητικής Επιτροπής, παρά τις προσπάθειες που κατεβλήθησαν εκατέρωθεν, δεν κατέστη δυνατόν να βρεθεί κοινός κατάλληλος χρόνος. Δια της διπλωματικής οδού θα αναζητηθούν οι ημερομηνίες.

Ερ. Πόσο καλά προετοιμασμένη είναι η Ελλάδα για ένα θετικό αποτέλεσμα; Θεωρείτε ότι η διεθνής πίεση -είτε αυτή αφορά τις προσπάθειες των ανά τον κόσμο Επιτροπών για την επανένωση είτε την κοινή γνώμη- μπορεί να κάμψει τις αντιστάσεις του Βρετανικού Μουσείου;

Απ. Η Ελλάδα είναι απολύτως προετοιμασμένη. Διεκδικεί πολιτιστικά αγαθά που εκλάπησαν από την ελληνική γη. Ζητά την επανένωση των αρχιτεκτονικών γλυπτών ενός μοναδικού μνημείου. Στον Παρθενώνα μετουσιώνονται σε τέχνη οι διάλογοι του Πλάτωνα, η αριστοτέλεια λογική, η μαθηματική επιστήμη, η πολιτική σκέψη του Περικλέους, όλες οι μετέπειτα αξίες του ουμανισμού και εν τέλει του Δυτικού Κόσμου. Η ζωφόρος του Παρθενώνα αποτελεί το απείκασμα της αθηναϊκής δημοκρατίας, υπέρτατες αξίες της οποίας είναι η Ειρήνη και η Δημιουργία. Η Ελλάδα έχει όλες τις επιστημονικές, αρχαιολογικές και ιστορικές αποδείξεις, που τεκμηριώνουν το δίκαιο του αιτήματός μας. Το Μουσείο της Ακρόπολης, ένα από τα καλύτερα και πιο αγαπητά μουσεία του κόσμου, είναι έτοιμο να υποδεχθεί τα Γλυπτά. Η συστηματική δουλειά που έχει γίνει τα τρία τελευταία χρόνια από την Ελληνική Κυβέρνηση, με πρώτον τον Πρωθυπουργό, αλλά και από τις Διεθνείς Επιτροπές, τις οποίες θέλω να ευχαριστήσω για τον διαρκή και ανιδιοτελή αγώνα τους, έχει προετοιμάσει τη διεθνή κοινή γνώμη, η οποία πλέον απαιτεί την επανένωση των Γλυπτών στον γενέθλιο τόπο τους. Το δημιούργημα του Φειδία εκπέμπει ασύγκριτη δύναμη, τελειότητα και ομορφιά. Αυτή τη μοναδική σύνθεση της Δημιουργίας, της Ελευθερίας, της Δημοκρατίας δικαιούται να δει στην ολότητά της η Ανθρωπότητα. Η διεθνής κοινότητα δικαιούται να δει το αριστουργηματικής τέχνης δημιούργημα στο σύνολό του, επανενωμένο, εδώ, στο Μουσείο της Ακρόπολης, και όχι διαμελισμένο ανάμεσα στην Αθήνα και το Λονδίνο.

Ερ. Πώς σχολιάζετε δηλώσεις εκπροσώπων του Βρετανικού Μουσείου που είτε αμφισβητούν το μέγεθος της λεηλασίας του Έλγιν (ο υποδιευθυντής του είπε ότι μεγάλο μέρος της ζωφόρου στην πραγματικότητα ανασύρθηκε από τα ερείπια γύρω από τον Παρθενώνα) είτε τις ίδιες τις συνομιλίες και το περιεχόμενό τους («δεν έχουν γίνει ούτε προγραμματίζονται νέες συνομιλίες με την ελληνική κυβέρνηση για τον επαναπατρισμό των Γλυπτών του Παρθενώνα», δήλωσε πρόσφατα εκπρόσωπος του Βρετανικού Μουσείου στην «Καθημερινή»); Πώς εξηγείτε την «αστοχία» της δήλωσης του υποδιευθυντή του Βρετανικού Μουσείου, όταν δημοσιευμένα τεκμήρια αποδεικνύουν περίτρανα πως η αφαίρεση των Γλυπτών έγινε με τον πιο βίαιο τρόπο; «Θα συνεχίσω να πριονίζω τα ανάγλυφα», έγραφε σε επιστολή του προς τον Έλγιν ο Ιταλός ζωγράφος Τζοβάνι Μπατίτσα Λουζιέρι, που επιτηρούσε την απόσπαση των Γλυπτών για λογαριασμό του λόρδου, για να αναφέρω ένα από αυτά.

Απ. Ο υποδιευθυντής του Βρετανικού Μουσείου, ιστορικός ο ίδιος, θα έπρεπε να γνωρίζει ότι η βίαιη απόσπαση των Γλυπτών από τον Έλγιν με πριόνια και άλλους ακραίους τρόπους, δεν είναι απλώς «μια άποψη», αλλά ένα γεγονός ιστορικά και

αρχαιολογικά απολύτως τεκμηριωμένο. Μία από τις αποδείξεις είναι και η επιστολή του Λουζιέρι, που αναφέρατε. Οι πριονισμένες μετόπες ίστανται αδιάψευστοι μάρτυρες. Ο Έλγιν συμπεριφέρθηκε ως κοινός αρχαιοκάπηλος. Τέτοιου είδους δηλώσεις, προφανώς αποτελούν ένα ακόμη δείγμα της παρελκυστικής πολιτικής, που ακολουθεί η βρετανική πλευρά, μαζί με το πινγκ-πονγκ μεταξύ της κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου και Βρετανικού Μουσείου ως προς την ευθύνη και την αρμοδιότητα επί των Γλυπτών. Όπως γνωρίζετε, το ΥΠΠΟΑ απάντησε ότι προφανώς ο εκπρόσωπος του Βρετανικού Μουσείου έχει έλλειμμα ενημέρωσης.

Ερ. Έχετε πει πολλές φορές -και πολύ πρόσφατα επίσης- ότι η Ελλάδα διεκδικεί μόνο τα συγκεκριμένα Γλυπτά από το Βρετανικό Μουσείο. Θεωρείτε ότι πρέπει να υπάρξει στο μέλλον ελληνική πρωτοβουλία και για τα υπόλοιπα γλυπτά και αρχιτεκτονικά μέλη στην Ακρόπολη που επίσης λεηλατήθηκαν από τον Έλγιν, όπως για παράδειγμα η Καρυάτιδα του Ερεχθείου;

Απ. Η Ελλάδα διεκδικεί μόνον τα Γλυπτά του Παρθενώνα. Το ίδιο το μνημείο διεκδικεί τα ακρωτηριασμένα μέλη του. Τα Γλυπτά του Παρθενώνα αποτελούν οργανικά και αναπόσπαστα μέλη ενός σύνθετου αρχιτεκτονήματος και καλλιτεχνικού δημιουργήματος, καθώς συναποτελούν ενιαία και αδιαίρετη φυσική, αισθητική και νοηματική οντότητα. Παράλληλα, ο Παρθενώνας βρίσκεται σε άμεση διαλεκτική σχέση και συνάφεια με τα οικοδομήματα που τον περιβάλλουν και -που συνολικά- συγκροτούν αδιάσπαστη ενότητα, η οποία προσδιορίζεται και αναδεικνύεται από τον Βράχο και το φυσικό τοπίο της Ακρόπολης. Αυτός είναι και ο λόγος που η ελληνική διεκδίκηση συγκινεί τον υπόλοιπο κόσμο και έχει οδηγήσει σε γενναιόδωρες κινήσεις, όπως αυτή της Κυβέρνησης της Σικελίας και της Ιταλικής Δημοκρατίας, με την μόνιμη επιστροφή του θραύσματος Fagan στην Ελλάδα.

Ερ. Ποιους «σταθμούς» στην ελληνική υπόθεση του επαναπατρισμού των Γλυπτών του Παρθενώνα θεωρείτε τους πιο σημαντικούς και γιατί;

Απ. Πολύς κόσμος δεν γνωρίζει ότι το αίτημα για την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα διατυπώθηκε για πρώτη φορά, αμέσως μετά την ίδρυση του σύγχρονου ελληνικού κράτους το 1830. Η Μελίνα Μερκούρη, τη δεκαετία του ΄80, επανέφερε το ζήτημα και το έκανε διεθνές. Έκτοτε, ο σημαντικότερος σταθμός για μένα είναι η Απόφαση της Διακυβερνητικής Επιτροπής της UNESCO, ότι πρόκειται για ένα δίκαιο αίτημα της Ελλάδας, το οποίο αφορά στις δύο κυβερνήσεις και όχι στα δύο Μουσεία, του Βρετανικού και του Μουσείου της Ακρόπολης, όπως ισχυρίζεται η

βρετανική πλευρά, τον Σεπτέμβριο του 2021. Αυτή η Απόφαση έθεσε σε εντελώς διαφορετική βάση το ζήτημα. Σταθμό θεωρώ και τη θεαματική μεταστροφή της βρετανικής κοινής γνώμης, όπως αποτυπώνεται στις δημοσκοπήσεις, αλλά και στα βρετανικά ΜΜΕ. Τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν το γνωστό άρθρο των Times -που μετά από 50 χρόνια υποστήριξης του Βρετανικού Μουσείου δηλώνουν απερίφραστα ότι τα Γλυπτά πρέπει να επιστρέψουν στην Αθήνα- καθώς και η δημοσκόπηση του YouGov, σύμφωνα με την οποία το 59% των Βρετανών -και το 49% των Συντηρητικών- υποστηρίζουν ότι τα Γλυπτά πρέπει να επανενωθούν στην Ελλάδα, ενώ μόλις 12% φρονεί ότι πρέπει να παραμείνουν στο Βρετανικό Μουσείο. Εξαιρετικά σημαντικός σταθμός είναι η επίσημη επίσκεψη του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στο Λονδίνο, όπου έθεσε ευθέως το ζήτημα στον Μπόρις Τζόνσον, τοποθετώντας το εθνικό αίτημα στο υψηλότερο δυνατό πολιτικό επίπεδο.

ΠΗΓΗ: ΑΠΕ-ΜΠΕ -Ελένη Μάρκου